

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра рисунка, живопису та архітектурної графіки

СИЛАБУС
освітньої компоненти – ВК12
Навчальна дисципліна
Ергономіка та ергодизайн

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	02	Культура і мистецтво
Спеціальність	022	Дизайн
Освітня програма	ОПП «Графічний дизайн»	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття,	
Індивідуальні та (або) групові завдання	реферат, РГР	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Перепелиця Оксана Володимирівна, к.п.н., доцент кафедри рисунка, живопису та архітектурної графіки, oksamut06@gmail.com

Коншина Олена Михайлівна, ст. викладач кафедри рисунка, живопису та архітектурної графіки, alenakonshyna@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни слухачі вищої освіти знайомляться з загальнокультурними компетенціями та загальними законами теорії ергономіки та ергодизайну; розкривають основні принципи та прийоми проектного формування елементів та комплексів обладнання та предметного наповнення середовища; формують проектне мислення, спрямоване на створення гуманного довкілля.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: «Проектування», «Філософія», «Теорія дизайну».

Програмні результати навчання:

знати:

- загальні поняття, закони та основні засади ергономічного проектування;
- ергономічні вимоги при формуванні конструкції, дизайнерських розробок, просторово-композиційні рішення;
- основні положення ергономіки;
- послідовність проведення проектування;

вміти:

- застосовувати отримані знання з ергономіки щодо інших дисциплін;
- вирішувати основні типи проектних завдань;
- виділяти ергономічний зміст у прикладних задачах професійної діяльності;

володіти:

- навичками самостійного застосування методів ергономічного дослідження;
- основами ергономічного дизайн-проектування;
- навичками технічного рисунка.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1.	Предмет та завдання курсу. Основні поняття ергономіки.	2	2		6
2.	Ергономічні вимоги та фактори, які їх визначають.	2	2		6
3.	Антропометричні властивості людини.	2	2		6
4.	Фактори навколишнього середовища. Чинники довкілля.	4	4		6
5.	Методи ергономічних досліджень.	4	4		6
6.	Ергономіка та проектування побутових приладів та меблів.	4	4		6
7.	Ергономіка та проектування робочих місць промислового обладнання.	4	4		8
8.	Ергономічна та естетична якість друкованої рекламної продукції	4	4		8
9.	Ергономіка довкілля.	4	4		8
	Всього.	30	30		60

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Ергономіка та ергодизайн» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Реферати, аудиторні контрольні роботи (концепт-колаж)	1	20	40
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (лекційні відвідування, конспектування лекцій, усне опитування або письмовий експрес-контроль)	2	40	60
- Підсумковий (семестровий) контроль знань (підсумкова аудиторна контрольна робота, РГР)	1		
Разом		60	100

З дисципліни передбачено **виконання реферату**. За формою реферат повинен відповідати певним вимогам: необхідно за стандартом оформити титульну сторінку; викласти матеріал у відповідності до запропонованого плану, зробити відповідні висновки; обов'язковим є список літератури, в якому повинно бути не менш 5 наукових, методичних або оригінальних джерел; зміст обраної теми треба розкрити на 12-15 сторінках аркушів формату А-4 (текст 14 шрифтом через інтервал 1,5). Реферат виконується за тематикою дисципліни за змістовними темами.

З дисципліни передбачено **виконання Розрахунково-графічної роботи** яка оформляється як альбом формату А-3 (А-4). Альбом складається з **концепт-колажів** за практичними темами № 6-9, які потім брошуруються до альбому. Засоби виконання: живописне чи графічне зображення, комп'ютерна графіка чи комп'ютерна аплікація.

Розробка концепт-колажу. Концепт-колаж – короткий виклад ідейно-образної концепції у формі колажу з різних зображень – інформативно-емоційної спрямованості, що передає характер та інші особливості концепції.

Колаж (від фр. collage – приклеювання) – технічний прийом в образотворчому мистецтві, що полягає у створенні живописних чи графічних творів шляхом наклеювання на будь-яку основу предметів і матеріалів, що відрізняються від основи за кольором і фактурою. Колаж використовується для отримання ефекту несподіванки від поєднання різнорідних матеріалів, а також заради емоційної насиченості і гостроти твору. Колаж може бути виконаний будь-якими іншими засобами.

Тематичний колаж – це колаж, який визначає концепцію теми у візуально-текстовому форматі, детально розкриває предмети, елементи, які передають характер та інші особливості концепції колажу.

Загальні правила та вимоги до оформлення концепт-колажу. До структурної частини концепт-колажу входить: назва, тема, виконавець, елементи концепції. Аркуш формату А3. Горизонтальне або вертикальне направлення. Назву і тему концепт-колажу розміщують у центральній верхній частині. Прізвище, ім'я, по батькові, спеціальність і група виконавця – у нижньому правому куті. Основні

елементи концепт-колажу оформлюється за правилами композиції не виходячи за формат аркушу.

Приклад переліку питань до контролю знань:

1. Ергономіка це -

А – наука, яка комплексно вивчає особливості виробничої діяльності людини в системі «людина-техніка-довкілля».

Б – теорія, яка комплексно вивчає особливості виробничої діяльності людини в системі «людина-техніка-довкілля».

С – мистецтво, яке комплексно вивчає особливості виробничої діяльності людини в системі «людина-техніка-довкілля».

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Базова

1. Ложкин Г. В., Повякель Н. И. Практическая психология в системах “человек - техника”. Учебное пособие для студ. – К.: МАУП, 2003.
2. Максименко С.Д, Генезис существования личности. / Максименко С.Д. К.: КММ, 2006. – 240 с.
3. Мала гірнича енциклопедія: у 3 т. / за ред. В. С. Білецького. — Д. : Донбас, 2004. — Т. 1: А — К. — 640 с.
4. Сьомка С. Ергономіка та ергодизайн.-Ліра-К.2019, - 616с.
5. Тимофієнко В. І. Архітектура і монументальне мистецтво: Терміни та поняття / Академія мистецтв України; Інститут проблем сучасного мистецтва. — К. : Видавництво Інституту проблем сучасного мистецтва, 2002. — 472 с.
6. Універсальний словник-енциклопедія. — 4-те вид. — К.: Тека, 2006.
7. Чєпа М.-Л. А. Ергономіка / Енциклопедія сучасної України. Том 9.Е-Ж. — К.: Інститут енциклопедичних досліджень Національної академії наук України, 2009.

Допоміжна

1. Даниленко В.Я. Дизайн. Підруч. для студ. – Х.: Вид-во ХДАДМ, 2003.
2. Круть Ю. 3. Хліборобська обрядова поезія слов'ян. - К., 1973.
3. Печенюк Т. Кольорознавство: підручник для студ. вищих навч. закладів / Т. Печенюк. - К. :Грані-Т, 2010. - 192 с.
4. Апишева А. Ш. Дизайн и эргономика / А.Ш. Апишева, Т.Э. Чукавина. Учебн. Пособие для студ. – К.: НТУУ «КПИ», 2006 -280 с.

Нормативні документи:

ДСТУ 3899 – 99. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення. – К.: Держстандарт України, 1999.

ДСТУ ISO 6385 – 99. Ергономічні принципи проектування робочих систем. – К.: Держстандарт України, 1999.

ДСТУ 3943 – 2000. Дизайн і ергономіка. Склад, виклад та зміст документації. – К.: Держстандарт України, 2000.

ДСТУ 3944 – 2000. Дизайн і ергономіка. Правила виконання дизайн-ергономічних робіт під час розроблення та поставлення продукції на виробництво. – К.: Держстандарт України, 2000.

ДСТУ 3963 – 2000. Дизайн і ергономіка. Класифікація і номенклатура дизайнових та ергономічних показників якості побутових машин та приладів. – К.: Держстандарт України, 2000.

ДСТУ 4055 – 2001. Дизайн і ергономіка. Номенклатура дизайнових та ергономічних показників якості продукції виробничо-технічного призначення. – К.: Держстандарт України, 2001.

ДСТУ EN 547 – 1 – 2001. Безпечність машин. Розміри людського тіла. Ч. 1. Принципи визначення розмірів отворів для доступу до робочих місць у машинах (EN 547-1:1996, IDT). – К.: Держстандарт України, 2001.

ДСТУ EN 547 – 2 – 2001. Безпечність машин. Розміри людського тіла. Ч. 2. Принципи визначення розмірів отворів для доступу (EN 547-2:1996, IDT). – К.: Держстандарт України, 2001.

ДСТУ EN 547 – 3 – 2001. Безпечність машин. Розміри людського тіла. Ч. 3. Антропометричні дані (EN 547-3: 1996, IDT). – К.: Держстандарт України, 2001.

ДСТУ EN 614 – 1 – 2001. Безпечність машин. Ергономічні принципи проектування. Ч.1. Термінологія та загальні принципи (EN 614-1:1995, IDT). – К.: Держстандарт України, 2001.

ДСТУ EN 894 – 1 – 2001. Безпечність машин. Ергономічні вимоги до проектування індикаторів та органів керування. Ч. 1. Загальні принципи взаємодії людини з індикаторами та органами керування. (EN 894-1:1997, IDT). – К.: Держстандарт України, 2001.

ДСТУ EN 894 – 2 – 2001. Безпечність машин. Ергономічні вимоги до проектування індикаторів та органів керування. Ч. 2. Індикатори (EN 894-2:1997, IDT). – К.: Держстандарт України, 2001.

ДСТУ EN 614 – 2 – 2002. Безпечність машин. Ергономічні принципи проектування. Ч. 2. Взаємозв'язок між проектуванням машин і робочих завдань. (EN 614-2:2000, IDT). – К.: Держстандарт України, 2002.

ДСТУ ISO 7250 – 2002. Основні розміри людського тіла, застосовувані для інженерного проектування (ISO 7250:1996, IDT). – К.: Держстандарт України, 2002.

ДСТУ ISO 9241 – 1 – 2003. Ергономічні вимоги до роботи з відеотерміналами в офісі. Ч. 1. Загальні положення (ISO 9241-1:1997, IDT). – К.: Держстандарт України, 2003.

ДСТУ EN 894 – 3 – 2003. Безпечність машин. Ергономічні вимоги до проектування індикаторів та органів керування. Ч. 3. Органи керування (EN 894-3:2000, IDT). – К.: Держстандарт України, 2003.

5ДСТУ ISO 8995 – 2003. Принципи зорової ергономіки. Освітлення робочих систем усередині приміщень (ГОСТ ИСО 8995–2002, IDT). – К.: Держстандарт України, 2003.

ДСТУ EN ISO 10075 – 2 – 2004. Ергономічні принципи визначення психічного робочого навантаження. Ч. 2. Принципи проектування (EN ISO 10075-2:2000, IDT). – К.: Держстандарт України, 2004.

ДСТУ ISO 9241 – 2 – 2004. Ергономічні вимоги до роботи з відеотерміналами в офісі. Ч. 2. Настанови щодо встановлення вимог до завдань (ISO 9241-2: 1992, IDT). – К.: Держстандарт України, 2004.

ДСТУ ISO 9241 – 3 – 2004. Ергономічні вимоги до роботи з відеотерміналами в офісі. Ч. 3. Вимоги до відеотерміналів (ISO 9241-3:1992, IDT). – К.: Держстандарт України, 2004.